

The right click

**Ohjelma turvallisemman ja oikeudenmukaisemman verkkoympäristön
luomiseksi jokaiselle lapselle**

Rahoitettu yhteistyössä Euroopan unionin kanssa

Sisällys

- 1 **Esipuhe** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 2 **Tiivistelmä** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3 **Lapset, nuoret ja internet: yleiskuva**..... Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3.1 **Positiivinen voima maailmassa** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3.2 **Tasapainon löytäminen** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3.3 **Virtuaalinen ja todellinen maailma asettuvat yhä lähemmin rinnakkain** Fejl!
Bogmærke er ikke defineret.
- 3.4 **Interaktiivinen ja virtuaalinen maailma** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3.5 **Digitaalinen kahtiajako?** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3.6 **Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen rooli** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 3.7 **Usean asianosaisen lähestymistapa on välttämätön**... Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4 **Lasten haavoittuvuuksia** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4.1 **Sisältö** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4.2 **Yhteydenotto**..... Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4.3 **Menettely** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4.4 **Kaupankäynti** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4.5 **Riippuvuus** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 4.6 **Yhteiskunnallisesti** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
6. **Tärkeimpiä suosituksia**..... Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.3 **Tarve kehittää kattavat menettelytavat** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.4 **Kansainvälisen johtamisen rohkaiseminen** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.5 **Taistelu verkossa leviävää lasten hyväksikäyttöä ja lasten hyväksikäyttökuvia vastaan** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.6 **Ammattilaisten ja hoito-ohjelmien tukeminen** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.7 **Uuden mainonnan, sähköisen kaupankäynnin, yksityisyyden ja tietoturvan standardien luominen** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.8 **Yhteys langattoman internetin ja paikannuspalveluiden tarjoajiin**.. Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.9 **Interaktiivisessa ja virtuaalisessa maailmassa liikkuminen**Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.10 **Sosiaalisten verkkosivujen tekeminen turvallisemmiksi**Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
- 6.11 **Lakien asettamien esteiden poistaminen** Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

6.12 Kansalaisjärjestöjen tukeminen toimenpiteiden laatimisessa ...Fejl! Bogmærke er ikke defineret.

1 Esipuhe

Internet on maailmanlaajuinen tietoverkko. Sen lapsiturvallisuuden haasteiden voittaminen vaatii monikansallista lähestymistapaa. Euroopan unioni on avainasemassa tätä varmistamassa.

Eurooppalainen kansalaisjärjestö Alliance for Child Safety Online, eNACSO, on verkosto, joka on omistautunut internetin tekemiseksi lapsille ja nuorille turvallisemmaksi. Jäsenemme ovat johtavia lastenoikeus- ja lastensuojelujärjestöjä kaikkialta Euroopan unionin alueelta. eNACSO tukee ja edistää toimia kansallisella-, euroopanlaajuisella- ja kansainvälisellä tasolla. Työmme pohjautuu vuoden 1989 YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen¹ ja sen lisäpöytäkirjaan lapsikaupasta, lapsiprostituutiosta ja lapsipornografiasta.²

The right click tarkoittaa EU:lle, teollisuudelle, kansainvälisille organisaatioille ja muille asianosaisille eNACSON suosituksia siitä, miten luoda turvallisempi verkkoympäristö lapsille ja nuorille.

eNACSO esittää vilpittömän kiitoksen John Carr'ille tämän dokumentin tuottamiseen kuluneesta ajasta ja sitoutumisesta.

Dieter Carstensen

Puheenjohtaja, eNACSO

Projekti on rahoitettu yhteistyössä Euroopan unionin kanssa Safer Internet -ohjelman kautta. ec.europa.eu/saferinternet

¹ www.unhcr.ch/html/menu3/b/k2crc.htm

² Tässä dokumentissa käytetään "lapsipornografian" sijaan termiä "lasten hyväksikäyttökuvat", sillä se kuvaa tarkemmin sisällön luonnetta.

Mitä voimme tehdä lasten verkkoturvallisuuden varmistamiseksi

- Valmentaa lapsia vahvoiksi ja sitoutuneiksi tietoteknisiksi kansalaisiksi
- Taistella verkossa tapahtuvan lasten hyväksikäytön ja lasten hyväksikäyttökuvien määrän kasvua vastaan
- Tehdä sosiaaliset verkot turvallisemmiksi kaikille lapsille
- Suojella lapsia verkossa tapahtuvalta kaupalliselta hyväksikäytöltä ja yksityisyyden loukkauksilta
- Tukea ja auttaa kansalaisjärjestöjä verkkoturvallisuutta koskevissa linjauksissa

2 Tiivistelmä

Internetin arvo sadoille miljoonille lapsille ja nuorille kautta maailman on mahdollisuus antaa alusta oppimiselle, luovuudelle, yhteydenpidolle ja peleille.

Meidän täytyy auttaa lapsia ja nuoria kehittämään kyky digitaaliseen kansalaisuuteen kohdellen heitä aktiivisina osallistujina eikä vain mahdollisina uhreina, antaen heille mahdollisuus käyttää uusien teknologioiden tuomia työkaluja itseilmaisuuksiin ja oikeuksiensa vaatimiseen.

Mutta internet on tuonut tullessaan myös lukuisia ei-toivottuja seurauksia. Osa niistä voi saattaa lapset ja nuoret riskiin vahingoittua vakavasti. Internet on johtanut esimerkiksi uudentyypiseen kiusaamiseen sekä uusiin keinoihin seksuaaliseen ehdotteluun. Lasten hyväksikäyttökuvien lukumäärä on kasvanut valtavasti. Interpol, CEOP³ ja muut viranomaisorganisaatiot pitävät hallussaan lähes miljoonaa yksittäistä kuvaa lasten hyväksikäytöstä.

EU-jäsenvaltioilla on velvollisuus toimivaltansa puitteissa taata lasten ja nuorten turvallisuus ja hyvinvointi, mutta toteuttaakseen tätä tehokkaasti niiden on toimittava yhteistyössä. Se on yhteinen velvollisuus.

Äskettäin julkaistu Euroopan komission ehdotus lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja riiston ja lapsipornografian torjunnasta on EU:lta iso askel eteenpäin. Ehdotuksen tulisi saada kaikki mahdollinen tuki koko Euroopan unionin alueella.

Mutta voimme saavuttaa enemmän. Lapsilla ja nuorilla, vanhemmilla, opettajilla, viranomaisilla ja huipputeknologiayrityksillä on kaikilla tärkeä osa. Jos haluamme todellisen kehityksen jatkuvan, on kaikkien opittava muiden kokemuksista.

³ Iso Britannian lasten hyväksikäytön ja Online-suojelun keskus.

3 Lapset, nuoret ja internet: yleiskuva

Internetistä⁴ on tullut nykymaailmalle elintärkeä. eNACSO uskoo vahvasti internetin mahdollisuuksiin rikastaa ja tukea lasten ja nuorten elämää. Siksi eNACSO aktiivisesti edistää lasten ja nuorten turvallista ja tasa-arvoista internetin hyödyntämistä kaikkialla.

Lähestymistapa tarkoittaa, että meidän täytyy tunnustaa, että lapset ja nuoret voivat kokea internetin ja vastaavat digitaaliset teknologiat ahdistavilla, haitallisilla tai molemmilla em. tavoilla.

3.1 Positiivinen voima maailmassa

Kun lapsille ja nuorille puhutaan internetistä ja uusista teknologioista, on tärkeää ylläpitää myönteistä asennetta. Meidän tulisi tähdätä lasten ja nuorten vahvistamiseen, auttaa heitä saamaan totuudenmukainen käsitys internetin vaaroista ja siitä, miten niitä käsitellään.

3.2 Tasapainon löytäminen

Vanhempien ja kasvattajien tulee tietää, kuinka pysyä tasapainossa riskien realistisuuden ja liioittelun välillä. Liioittelu voi estää lapsia ja nuoria käyttämästä teknologiaa ollenkaan. Se olisi suuri menetys lapsille ja nuorille yksilöinä ja yhteiskunnalle kokonaisuudessaan.

⁴ Internetiin voidaan olla yhteydessä eri tavoin, esimerkiksi kannettavalla tietokoneella, pöytätietokoneella, minikannettavalla tai kämmentietokoneella, matkapuhelimella, pelikonsolilla ja televisiolla. Jotta luetteloa ei toistettaisi moneen kertaan, kaikki em. menetelmät pätevät koko artikkelissa, ellei toisin mainita.

3.3 Virtuaalinen ja todellinen maailma asettuvat yhä lähemmin rinnakkain

Lasten ja nuorten eläessä yhä merkittävämmän osan elämästään uusien teknologioiden kanssa ja niiden kautta, on verkossa otettavien riskien luonne yhteydessä laajempiin käyttäytymismalleihin.

Enää ei ole mahdollista vetää selkeää rajaa niin kutsuttujen internet- ja tosielämän ongelmien väliin.

3.4 Interaktiivinen ja virtuaalinen maailma

Modernit vuorovaikutteiset teknologiat, erityisesti pelaamisen liittyvät, voivat olla uskomattoman immersivisiä. Ne tarjoavat mukaansa tempaavia virtuaaliympäristöjä. Ne voivat kehittää laaja-alaisesti ongelmanratkaisukykyä, mutta ovat myös luoneet uusia ongelmia, erityisesti nk. nettiriippuvuus. Se voi tulla esteeksi ihmissuhdetaitojen tai terveellisten elintapojen kehittymiselle liikunta- ja urheiluharrastusten avulla.

3.5 Digitaalinen kahtiajako?

Yhdistyneiden kansakuntien Lapsen oikeuksien sopimus (12. artikla) edellyttää, että ”Sopimusvaltiot takaavat lapselle, joka kykenee muodostamaan omat näkemyksensä, oikeuden vapaasti ilmaista nämä näkemyksensä kaikissa lasta koskevissa asioissa. Lapsen näkemykset on otettava huomioon lapsen iän ja kehitystason mukaisesti.”

Internet voi olla rikas ympäristö monille käyttäjille, erityisesti nuorille, mutta se voi myös laajentaa tai jopa luoda uusia kuiluja yhteiskuntaluokkien välillä. Ero ei perustu ainoastaan internetyhteyden fyysiseen omistamiseen. Siihen vaikuttavat useat eri tekijät.

Internet voi yhdistää ja suurentaa olemassa olevia lapsen ja nuoren haavoittuvuuksia ja siten lisätä vastoinkäymisiä, joita he saattavat kohdata todellisessa maailmassa.

Professori Sonia Livingstonen tutkimus lasten ja nuorten toiminnasta verkossa osoittaa,⁵ että medialukutaito ja itseluottamus määräävät, minkä verran yksilö hyötyy internetistä. Näistä syistä kehitettäessä linjauksia digitaalisesta kahtiajaosta, on

⁵ *Johtopäätöksiä uusmediatutkimuksesta*: Heijastuksia ja hämmästelystä lasten internetkokemuksista, LSE (London School of Economics), 2006

välttämätöntä paitsi etsiä keinoja kehittää ja levittää internet-yhteystekniikoita, myös keskittyä yksittäisen käyttäjän medialukutaidon ja itseluottamuksen parantamiseen.

IT-sektorille ovat luonteenomaisia jatkuvat ja nopeasti muuttuvat keksinnöt; tähän kehitykseen on vastattava kehittämällä linjauksia, jotka edistävät pysyvää sopeutumista, helpottamista ja taloudellista tukea lasten ja nuorten verkkomaailmaan osallistumiselle, pitäen mielessä oikeat ja sopivassa mittasuhteessa olevat turvallisuus- ja suojelutoimet.

3.6 Valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen rooli

Valtiovalloilla on päävastuu toimia lasten ja nuorten suojelemiseksi oman toimivaltansa puitteissa. Internet on kuitenkin maailmanlaajuinen ympäristö. Se asettaa erityisen vastuun kansainvälisille järjestöille johtaa ja tukea toimia kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. EU⁶ on ollut alan edelläkävijä. Vuosittain INSAFE:n järjestämä päivä Lapsille entistä turvallisempi internet on kasvanut maailmanlaajuiseksi. Se kiinnittää huomion toimiin koulutuksen- ja valvotuneisuuden lisäämiseksi kaikilla maailmankielillä viidellä mantereella. Julkaisemalla marraskuussa 2010 *Ehdotuksen lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja riiston ja lapsipornografian torjunnasta* voimme nähdä Euroopan unionin alkavan säätää lakeja lasten turvaamisesta ylikansallisesti.

Kansainvälinen telekommunikaatiounioni ITU⁷ on nyt myös johtamassa tätä, lisää voimaa keräävää, tärkeää maailmanlaajuista aloitetta. Ehkä kansainväliset instituutiot ovat parhaassa asemassa auttamassa valtioita, jotka ovat juuri paneutumassa lasten verkkoturvallisuuden haasteisiin. Voimme kaikki oppia muiden kokemuksesta.

⁶ <http://tiny.cc/eusip19>

⁷ <http://tiny.cc/itucop>

3.7 Usean asianosaisen lähestymistapa on välttämätön

Yhdelläkään yksittäisellä järjestöllä tai toimijalla, julkisella tai yksityisellä, yrityksellä tai muulla organisaatiolla ei ole lasten verkkoturvallisuustiedon ja -asiantuntemuksen monopolia. Turvallisen verkkoympäristön luominen lapsille ja nuorille on yhteinen velvollisuus.

Lapset ja nuoret tulee varustaa pitämään itsensä turvassa verkossa. Vanhempia, huoltajia ja opettajia on autettava ymmärtämään, kuinka lapset ja nuoret käyttävät uusia teknologioita, jotta he voivat varmistaa lasten ja nuorten saavan teknologioista kaiken irti turvallisesti.

Kouluilla on keskeinen tukijarooli. Kansalaisjärjestöt ovat myös avainasemassa, mutta ne saattavat tarvita apua kehittämään osallistumiskykyään. Yhteistyö viranomaisten kanssa on elintärkeää, jotta varmistetaan sopivan viestin kehittäminen ja liittäminen laajempiin koulutus- ja tiedotustoimiin.

Teollisuus on ainutlaatuisessa asemassa osallistuakseen kahdella tavalla: Ensiksi, auttamalla kaikkia asianosaisia tuottamaan ja edistämään toimivia koulutus- ja tiedotusresursseja ja tuottamalla materiaaleja jotka puhuttelevat asiakaskuntaansa ja toimialaansa. Toiseksi, kehittämällä ja tukemalla enemmän ja parempia teknisiä ratkaisuja, jotka vahvistavat turvaviestejä.

4 Lasten haavoittuvuuksia

Kuten lastensuojelujärjestöillä, internetturvallisuustyömme ja näkökulmamme ydinperiaate on, että lapset ja nuoret ovat aikuisia haavoittuvampia. Periaate on laajasti mukana lasten hyvinvointia koskevissa toimintatavoissa ja lainsäädäntötyössä useissa maissa ympäri maailman.

Internetiin liittyy lukuisia lasten ja nuorten haavoittuvuuksia koskevia ongelmia, jotka ovat jatkuva huolen aihe. Ne voidaan tiivistää seuraavasti:

4.1 Sisältö

1. Internet voi altistaa lapset ja nuoret lailliselle, mutta alaikäisille sopimattomalle materiaalille, esimerkiksi pornografialle ja erittäin väkivaltaiselle kuvamateriaalille.
2. Internet voi altistaa lapset ja nuoret erilaiselle laittomalle sisällölle, esimerkiksi lasten hyväksikäyttökuville.

4.2 Yhteydenotto

3. Internet voi altistaa lapset ja nuoret kiusaamiselle ja/tai aikuisten tai toisten alaikäisten seksuaalisille ehdotuksille.
4. Internet voi altistaa lapsia ja nuoria haitallisiin verkkoyhteisöihin, kuten anoreksiaan, itsetuhoon, itsemurhiin, väkivaltaan, vihaan ja poliittisiin ääriryhmiin kannustaviin sivuihin.

4.3 Menettely

5. Internet voi helpottaa ja edistää vaarallista seksuaalista kanssakäymistä lasten ja nuorten välillä, mukaan luettuna rohkaista ottamaan ja lähettämään kuvia itsestään tai toisista, joka on paitsi haitallista, saattaa myös olla laitonta.
6. Internet voi helpottaa tai rohkaista lapsia antamaan julkiseen paikkaan tietoja itsestään, tai lähettää kuvia, videoita tai tekstejä, jotka vaarantavat heidän henkilökohtaisen turvallisuutensa tai tulevaisuuden uravaihtoehdot.

7. Internetin kyky altistaa lapset ja nuoret kiusaamiselle voi edistää kiusaamiseen rohkaisevan ympäristön syntymistä.

4.4 Kaupankäynti

8. Internet voi mahdollistaa lapsille pääsyn alaikäisille sopimattomiin tavaroihin ja palveluihin.
9. Internet voi altistaa lapset ja nuoret huijauksiin, henkilöllisyysvarkauksiin, petoksiin ja vastaaviin taloudellisiin uhkiin.
10. Internet voi vaarantaa lapsen tai nuoren henkilökohtaisen turvallisuuden riittämättömällä, epäselvällä tai epäkelvolla tietoturvalla tai piratismiin vastaisilla laeilla.

4.5 Riippuvuus

11. Internet voi tarjota pääsyn verkkopeleihin tai virtuaaliympäristöihin, jotka voivat vahvistaa pakkomielleistä käytöstä tai liiallista käyttöä. Liiallisella käytöllä voi olla tuhoisa vaikutus terveyteen tai sosiaalisiin taitoihin tai molempiin.

4.6 Yhteiskunnallisesti

12. Kansallisella tasolla digitaalinen jakautuminen valtioiden ja alueiden välillä voi juurruttaa tai syventää maailmanlaajuisten epäkohtien malleja.

6. Tärkeimpiä suosituksia

6.1 Tuen antaminen ehdotukselle uudesta direktiivistä

Äskettäin julkaistu Euroopan komission ehdotus lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja riiston ja lapsipornografian torjunnasta on EU:lta iso askel eteenpäin. Ehdotuksen tulisi saada kaikki mahdollinen tuki, enemmän tai vähemmän nykyisessä muodossaan, koko Euroopan unionissa.

6.2 Osallistumisoikeuden takaaminen jokaiselle lapselle

1. Hallitusten tulisi rohkaista julkista keskustelua ja kampanjoita positiivisen kulttuurisen ilmaston tukemiseksi lasten ja nuorten osallistumisesta kaikkiin heihin liittyviin asioihin.
2. Hallitusten pitäisi myös taata paljon suurempi poliittinen ja taloudellinen tuki sähköisen osallistumisen ohjelmiin nuorille (työlle medialukutaidon parantamiseksi, digitaalisen jakautumisen vähentämiseksi ja turvallisemman tietoteknisen ympäristön tuottamiseksi). Median käytöstä ja uusista osallistumiskeinoista olisi tultava kiinteä osa oppivelvollisuus- ja vapaata koulutusta, jotta tähän päästäisiin.
3. On tärkeää lisätä tietoa YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen 12. artiklasta ja kehittää koulutuspaketteja havainnollistamaan sen toteutusta käytännössä kaikille lasten ja nuorten parissa työskenteleville, ml. kansalaisjärjestöjen henkilökunta, tietoteknisen teollisuuden edustajat, lakimiehet, tuomarit, poliisi, sosiaalityöntekijät, kunnalliset työntekijät, psykologit, opettajat kaikilla opetusasteilla, lääkärit, sairaanhoitajat ja muut terveydenhuollon ammattilaiset.

6.3 Tarve kehittää kattavat menettelytavat

1. Hallitusten tulisi kehittää kattavia menettelytapoja lasten ja nuorten internetturvallisuuteen liittyvien ongelmien ratkaisemiseksi. Menettelytapoja kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon kaikkien osallisten ammattitaito ja tietämys. Euroopan unionin tasolla tulisi kehittää lasten oikeuksien strategia, joka heijastaisi lasten ja nuorten oikeuksia ja tarpeita verkkoympäristössä.
2. On erityisen tärkeää luoda koulutusohjelmia, jotka tavoittavat suoraan lapset ja nuoret. Lainvalvojen täytyy löytää sopivia keinoja liittää viestintänsä näihin ohjelmiin.
3. On myös tärkeää löytää keinoja auttaa vanhempia ja opettajia ymmärtämään uusia teknologioita ja sitä, kuinka lapset ja nuoret niitä käyttävät, jotta vanhemmat ja opettajat puolestaan voivat auttaa, neuvoa ja tukea.
4. Teknologiayrittäjillä on erityinen rooli auttaa kaikkia asianomaisia kehittämään ja tukemaan toimivia oppimateriaaleja ja kehittää materiaaleja omalle asiakaskunnalleen ja markkina-alueelleen.

5. Teknologiayrityksillä on myös ainutlaatuinen rooli kehittää lasten verkkoturvallisuutta lisääviä teknisiä ratkaisuja.

6.4 Kansainvälisen johtamisen rohkaiseminen

6. Internetin maailmanlaajuinen luonne asettaa erityisen vastuun kansainvälisille instituutioille johtaa ja rohkaista toimia kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Hallitusten välisillä ja alueellisilla aloitteilla kuten Kansainvälisen telekommunikaatio unionin Child Online Protection - Lasten verkkoturva aloitteella ja EU:n Turvallisempi internet -ohjelmalla on elintärkeä rooli viedä verkkoturvallisuusasiaa eteenpäin. Kansainväliset instituutiot voivat parhaiten auttaa valtioita, jotka ovat juuri tarrautumassa lasten verkkoturvallisuuden haasteisiin.

6.5 Taistelu verkossa leviävää lasten hyväksikäyttöä ja lasten hyväksikäyttökuvia vastaan

7. Ennen internetin aikaa tehtyjä lakeja voidaan joutua muokkaamaan, jotta varmistetaan, etteivät ne luo muureja kunnolliselle lastensuojelulle verkossa. Nykyaikaisten lakien tulee siis tunnustaa, että lapsia ja nuoria vastaan voidaan hyökätä seksuaalisesti välimatkan päästä internetissä. On pikainen tarve saavuttaa huomattavasti suurempi lakien ja poliisin toimenpiteiden yhtenäistäminen lapsiin kohdistuneiden hyökkäysten todisteiden keräämiseksi ja esittämiseksi. Tätä varten EU:n sisällä Euroopan komission tulisi tuoda jatkoehdotuksia puitedirektiiviksi.
8. *Ilmoituksia lasten hyväksikäyttökuvista internetissä vastaanottavat puhelinpalvelut ovat välttämättömiä. Jokaisessa maassa tulisi olla puhelinpalvelu, joka vastaa hallintoalueen kaikilla kielillä. Puhelinpalvelun laadun tulisi vastata Kansainvälisen internetipuhelinpalveluiden järjestön INHOPE:n⁸ standardeja.*
9. *Maailmanlaajuisten-, kansainvälisten ja hallitustenvälisten organisaatioiden, kansallisten hallitusten ja muiden toimijoiden tulisi nopeuttaa luettelon luomista kaikista tunnetuista lasten hyväksikäyttöosoitteista (tai luoda oikeudet mahdollisimman laajoihin kansallisiin luetteluihin, joita eivät tällä hetkellä haittaa lainsäädännölliset rajoitteet, pohjautuvan luettelon) luomista tukeakseen tehokkaampaa lasten hyväksikäyttömateriaalin poistamista, tutkimista ja estämistä. Asiaankuuluvaan turvajärjestelmään liitettynä tämä luettelo tulisi olla asianmukaisten verkkopalveluiden tuottajien saatavilla, pois lukien yritykset ja muut, joilla on taloudellisia etuja.*

⁸ <https://www.inhope.org/>

10. Hallitusten, lainvalvojen ja teollisuuden tulisi aloittaa keskustelu siitä, kuinka taistella vertaisverkoissa leviäviä lasten hyväksikäyttökuvia vastaan ja kuinka taistella muiden vastaavalla periaatteella toimivien suljettujen ryhmien tai yhteisöjen muodostumista vastaan.
11. Teknologiayritysten tulisi havaita keinoja estää salausohjelmien ja muiden lasten hyväksikäyttökuvien vaihtoa helpottavien teknologioiden väärinkäyttö.
12. Hallitusten tulisi taata, että riittävät resurssit ja tekniset työkalut ovat lasten hyväksikäyttökuvien kanssa työskentelevien viranomaisten käytössä. Niiden tulisi myös tukea kansainvälisen tutkintayksikön kehittämistä, erityisenä toimialanaan keskittyminen rikollisverkostoihin, jotka ovat suuren osan hyväksikäyttökuvien levityksestä takana.
13. EU:n Safer Internet -ohjelman rahoittamaan tekniseen tutkimukseen perustuen hallitusten tulisi taata enemmän resursseja lainvalvojen internetissä hyväksikäyttökuvissa esiintyneiden lasten havaitsemiseksi, paikallistamiseksi ja pelastamiseksi.
14. Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) -organisaatiolle tulisi tehdä esityksiä koskien merkittävien parannusten tekemistä verkkotunnusrekisterien säätelyn suorituskyvyssä, jotka nykyisellään ovat tehottomia estämään lasten hyväksikäyttökuvien julkaisun valvontapiirissään. ICANN:a tulisi pyytää antamaan lupaus, että se ei salli yhdenkään kansallisen tai muun rekisterin hyväksyä tai sallia domain-nimiä, jotka mainostavat tai edistävät lasten hyväksikäyttökuvien saatavuutta.

6.6 Ammattilaisten ja hoito-ohjelmien tukeminen

15. Poliisin, terveydenhuollon, sosiaali- ja nuorisotyöntekijöiden, opettajien ehdonalaisvirkailijoiden ja vankiloiden henkilökunnan valtuuksista vastaavien tahojen on varmistettava, että ammatillisen pätevöitymisen ja ammatillisen jatkokoulutuksen yhteydessä korostetaan, kuinka tärkeää on pystyä tunnistamaan verkkohyväksikäytön ilmentymät uhreissa ja tuntea millaista hyväksikäyttöä rikolliset harjoittavat.
16. Hallitusten tulisi varmistaa, että seksuaalisesti hyväksikäytettyjen lasten, mukaan lukien tapaukset joissa kuvat ovat ilmestyneet verkossa, terapeutisiin tarpeisiin kehitetään asiaankuuluvat resurssit.
17. Seksuaalisesti sopimatonta tai aggressiivista käyttäytymistä esittävien lasten saatavilla tulisi olla asianmukaiset arviointi- ja hoito-ohjelmat.
18. Viranomaisten tulisi varmistaa, että internet-rikollisille on riittävästi paikkoja hoito-ohjelmiin.

6.7 Uuden mainonnan, sähköisen kaupankäynnin, yksityisyyden ja tietoturvan standardien luominen

19. Lapsia ja nuoria altistumisesta alaikäisille sopimattomalle mainonnalle sekä kaupalliselle toiminnalle suojelevia toimenpiteitä ja standardeja tulee kehittää.
20. Tietoturva- ja yksityisyydensuoja-asiamiesten ja vastaavien tulisi julkaista selkeitä neuvoja ja ohjeita kaikkien osapuolten oikeuksista ja velvollisuuksista, missä verkkoliikenne ja muut tapahtumat koskevat lapsia ja nuoria tai missä palvelut todennäköisesti houkuttelevat lapsia ja nuoria. Käytännössä asiamiesten tulisi harkita asettamista tai pyytää sopivaa viranomaista asettamaan lain mukaan määritelty minimi-ikä, jonka alle sijoittuvilta ikäluokilta on aina vaadittava vanhempien suostumus toimia verkkoympäristössä.
21. Aikuistuotteita ja palveluita ei tulisi mainostaa verkkosivuilla, joita pääasiassa käyttävät lapset ja nuoret, tai missä merkittävä osa säännöllisistä käyttäjistä tiedetään olevan lapsia ja nuoria. Tulisi muodostaa selkeä määritelmä lapsille suunnatusta verkkosivusta ja sellaisella sivuilla kaiken mainonnan tulisi noudattaa vastaavia tosielämän mainontastandardeja.
22. Myyjien ei pitäisi voida välttää tai kiertää ikärajoitteisten tavaroiden ja palveluiden myyntiä koskevia lakeja, esimerkiksi alkoholia, tupakkaa, pornografiaa, uhkapelaamista ja aseita, tekemällä niiden hankinta mahdolliseksi internetin avulla. Ikärajoitteisten tavaroiden ja palveluiden myyntiin tulisi kehittää tarkoituksenmukaisia sääntöjä.
23. Valvojien tulisi tarkkailla anonyymien verkossa maksamisen muotojen kehittymistä, jotka saattavat helpottaa ikärajoitteisten tavaroiden ja palveluiden ostoa, tai saattavat helpottaa muiden laittomien asioiden, esimerkiksi lasten hyväksikäyttökuvien, kauppaa.

6.8 Yhteys langattoman internetin ja paikannuspalveluiden tarjoajiin

24. Langattomien verkkojen operaattoreilla on erityinen vastuu lapsista ja nuorista. Niiden tulisi varmistaa, että heidän verkoissa on alaikäisten saatavilla vain sopivaa sähköistä kaupankäyntiä. Kaikki aikuisille suunnatut palvelut tulisi rajata vain aikuisille. Paikannukseen perustuvat palvelut tulisi luokitella vain aikuisille sopiviksi.
25. Matkapuhelinvalmistajien tulisi ottaa suurempi rooli meneillään olevassa keskustelussa lasten verkkoturvallisuudesta kehittämällä suoraan laitteisiin integroituja ja niistä käytettäviä turvallisuustoimintoja. Niiden tulisi myös harkita ominaisuuksiltaan rajoitettujen laitteiden kehittämistä. Rajoitetuilla laitteilla voidaan välttää joitakin hienostuneempien mallien mukanaan tuomia verkkoturvallisuusriskejä.

26. Wifi-verkkojen ja muiden langattomien yhteyksien tuottajien tulisi kopioida matkapuhelinoperaattorien tekemiä pääsyrajoituksia aikuissivustoille.
27. Uudenlaiset kuluttajamarkkinoille ilmaantuneet paikannus- ja seurantateknologiat asettavat uhan paitsi lasten ja nuorten verkkoturvallisuudelle, myös kaikkien kansalaisoikeuksille ja yksityisyyden suojalle. On kehitettävä vahvoja turvajärjestelmiä hallitsemaan niiden käyttöä.

6.9 Interaktiivisessa ja virtuaalisessa maailmassa liikkuminen

28. Pelijulkaisijoiden ja -laittevalmistajien tulee luoda yhteistyössä muiden vuorovaikutteisen- ja verkkomaailman asianosaisten kanssa kampanjoita sähköisen kansalaisuuden ja digitaalisten vastuullisuuden tukemiseksi. Aloitteet kaveripohjaiseen koulutukseen perustuvista koulutuksista ja toimenpiteistä tulisi olla erityisen tärkeässä asemassa.
29. Yleiseurooppalaista pelitietoa (PEGI) ja PEGI online -järjestelmää tulisi kehittää käsittämään mahdollisimman monta valtiota. Pelien ikäluokitusten tiedottamisen ja tiedostamisen lisäämiseksi on tehtävä enemmän niin vanhempien kuin lasten ja nuortenkin osalta.

6.10 Sosiaalisten verkkosivujen tekeminen turvallisemmiksi

30. Sosiaalisilla verkkosivuilla tulisi olla selkeät ja läpinäkyvät standardit lasten verkkoturvallisuuden takaamiseksi, mukaan lukien helppokäyttöiset toimintamallit hyväksikäyttötapauksien raportoimiseksi asiaankuuluvalla taholla.
31. Sosiaalisilla verkkosivuilla tulisi olla järjestelmä sivujen sisällön, erityisesti kuvien ja videoiden, tarkastamiseksi. Niiden tulisi myös varmistaa kaiken ilmoitetun sisällön tarkastaminen tietyssä ajassa.
32. Tulisi kehittää itsenäisiä mekanismeja valvomaan ja raportoimaan, mitä sovittuja standardeja sosiaaliset verkkosivut tarkkailevat.

6.11 Lakien asettamien esteiden poistaminen

33. Verkkopalveluntarjoajien siviili- ja rikosoikeudellista vastuuta tulisi selventää suhteessa käyttäjien luomaan sisältöön sivustoillaan. Erityisesti hallitusten tulisi painostaa lakimuutosta sähköisen kaupankäynnin direktiiviin ja vastaaviin varokeinoin muilla hallintoalueilla, että kaikki sivustojen valvomista ehkäisevät tekijät saadaan poistettua vastuuvollisuuden uhalla. Periaatteena tulisi olla,

että kaikenlaisen siviili- tai rikosoikeudellisen edesvastuun esiintyessä on välttämätöntä näyttää toteen, että palveluntarjoaja tiesi laittomasta sisällöstä ja tarkoituksella jätti toimimatta sen poistamiseksi tai epäonnistui toimia kohtuullisessa ajassa.

6.12 Kansalaisjärjestöjen tukeminen toimenpiteiden laatimisessa

34. Usean asianomaisen lähestymistapa toimenpiteiden laatimisessa lopulta riippuu kunkin yksittäisen osallisen osallistumistahdosta ja -menetelmistä. Usein monilla kansalaisjärjestöillä on halua, muttei resursseja osallistua täysipainoisesti. Tulisi löytää tapoja auttaa kansalaisjärjestöjä kehittämään valmiutta osallistua rakentavasti, asiantuntevasti ja ajanmukaisesti päätöksentekoprosessiin usean asianomaisen mukana ollessa, niin kansallisesti kuin kansainvälisesti.
35. Jotta julkinen luottamus itsesääteelyyn päätöksentekoprosessin välineenä säilyy, vaaditaan vakuuttavia todisteita lasten verkkoturvallisuuden kehittämisestä.

Lisätietoa saat eNACSO:n verkkosivuilta tai ottamalla yhteyttä:

Verkossa: www.enacso.eu

Sähköpostilla: info@enacso.eu

eNACSO jäsenet (huhtikuu 2010):

BELGIA

RANSKA

ITÄVALTA

ALANKOMAAT

SAKSA

IRLANTI

UNKARI

VIRO

PUOLA

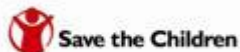
ISO-BRITANNIA

TSEKIN TASAVALTA

ESPANJA

TANSKA

SUOMI

ITALIA